

החברותא

בס"ד ערב ראש השנה תשפ"ב

החברותא בשאנן פנימי לחברים גליון מס' 665

פנינים יקרים בעניני דיומא

מקץ שבע שנים במועד שנת השמיטה (לא, י) לאחר שהתקדשו בשנת השמיטה בשביתת הארץ היו פנויים ללמוד התורה וכאשר יושבים בחג הסוכות בצל כנפי השכינה תקרא את התורה הזאת נגד כל ישראל באזניהם.

בבוא כל ישראל (לא, יא) עצם ההתכנסות של ישראל בבוא כל ישראל לראות את פני ה' אלקיך במקום אשר יבחר, הוא בעצמו תורה שעליו נאמר תקרא את התורה הזאת. (אמרי אמת מגור)

ואנכי הסתר אסתיר פני ביום ההוא (לא, יח) הקב"ה מסתתר בקרב אותם הצנועים המסתירים את מעשיהם הטובים הסתר אסתיר.

ואנכי הסתר אסתיר פני ביום ההוא (לא, יח) אף בהסתרה הגדולה ביותר ניתן למצא את השי"ת וכו'. (דגל מחנה אפרים)

כי לא תשכח מפי זרעו (לא, כא) כאשר פיו של אדם יהיה שמור מכל רע אז מובטחת שלא תשכח. (שפת אמת) **ראש** השנה, כן נקרא היום ההוא בדברי רבותינו בתורה שבעל פה, וכן הוא מורגל בפי כל ישראל, הנה להיות היום ההוא יום הדין והגבורה, ושעור קומה של כל מדה הוא עשרה, והנה עשרה פעמים אלקים בנימטריא ראש השנה, רק נתווסף בראש השנה א' המרמזת לאלופו של עולם המחיה את כל באי עולם העוברים לפניו כבני מרון.

במסכת סוטה לא אוכל עוד לצאת ולבא (לא, ב) מלמד שנסתמו ממנו מעינות החכמה ע"ש. הצדיק שהולך ממדריגה למדריגה אינו יכול לבא למדריגה גבוה מהראשונה כי אם שיפול תחילה ממדריגתו הקדומה ולצאת ממנה לגמרי, ואז אח"כ ע"י שיאחו צדיק דרכו בתוקף חזק התקשרותו ממקום נפילתו לבא למדריגה גבוה יותר מהקודם כי מן החשכות יבא ליתרון אור.

יעזוב רשע דרכו ואיש און מחשבותיו (ישעי' נה) פירוש את העבירות החמורות (רשע) יעזוב, ואיש היינו מי שהוא איש היינו בחינת צדיק שעובד את השי"ת אלא שכל עבודתו עדיין רק בחיצוניות, צריך לשוב ולעזוב את מחשבותיו ולהתחיל בעבודה פנימית. (אמרות משה מקאברין)

דרשו ה' בהמצאו קראוהו בחיותו קרוב (ישעי' נה) לכאורה הלא קריאה שייכת לעומד מרחוק. אלא דע כי הגם שהנך רחוק מהקב"ה קרוב הוא אליך. ואע"פ שהוא קרוב אליך דע כי עדיין אתה רחוק ממנו. (אמרות משה מקאברין)

אמר: תשובה איז ניט וויא אינער גייט איבער אוועסער, עס איז געניץ שווער מיא דארף טאקי תשובה טאן (תשובה אינו כאחד העובר דרך המים, די קשה אכן צריכים לעשות תשובה...) (אמרות משה מקאברין)

כי ביום הזה יכפר עליכם לטהר אתכם מכל חטאתיכם לפני ה' תטהרו (ויקרא טו) עיצומו של יום הכפורים מכפר אולם עליכם מוטל העבודה לטהר אתכם, מכל חטאתיכם תטהרו. (הס"ק מרוזין זיע"א)

ינקש נושה לכל אשר לו (תהלים קט) כי היצה"ר מלוה לו להמציא לו איזה מצוה שיעשה להתפאר. או שילמוד תורה שנקרא מעשה להתפאר. וכן משפיעין לו מיין דדוכרין מלמעלה רבות רעות וצרות. ואז היצה"ר נושה שלו בא להפרע מן הלוה. וזה ינקש לכל אשר לו רחמנא לשובן וכו' ודפח"ת. (תולדות יעקב יוסף)

אמרו חז"ל (תענית ב) דתניא לאהבה את ה' אלקיכם ולעבדו בכל לבבכם איזו היא עבודה שבלב הוי אומר זו תפילה, היינו שירבה בתפלה ולהתחנן לפני ה' כדי שיזכה להתרצות אליו יתב"ש. (שערי תשובה לרבינו יונה)

שיחת קודש ממורנו ורבנו זיע"א

האשק שיחת הרא"ש אלזא' שאתח תורה תל"ח (אשוכבה ואתולגס אקלטת)
חי חי יודך

ונהיה ביאוש ונהיה שבור. ודוקא אז הקב"ה משחרר את הכאבים שנותן לו ואומר לו: ילדי זכור מה עשית קודם לכן, נכנסת לגאווה ולכך או שאתה שבור לחתיכות או שאתה מחזיק עצמך לגדול. ככה אתה עובר שנות חייך יום אחר יום ולא זוכר את התכלית שסוף כל אדם למות.

האדם אינו יודע יום מותו לא צעיר ולא זקן, הרבש"ע הסתיר זאת כדי שהאדם יעשה תשובה, אחרת אף אחד לא ירצה לעשות תשובה, אבל האדם צריך לזכור שיבוא רגע שיעטרך לתת דין וחשבון לפני מי שברא אותך, ואז לא יהיה לו לאן לברוח, אז יהיה גלוי לפניו כל מה שעשה, בפיו יאמר את כל מה שעשה, אבריו שאתם חטא יעמדו ויודו על האמת, הבושה תהיה גדולה מאד, הכל גלוי לפניו הכל חשוף לפניו בין שהוא בעולם הדמיון ובין שהוא בעולם האמת, כל מה שעשה בעולם גלוי לפניו, ידו כתבה בעצמה הפנקס פתוח והיד כותבת. איך האדם יכול למנוע בושה כזאת בזה שלא ישבר מפילתו, כי אדם אין צדיק בארץ אשר יעשה טוב ולא יחטא (קהלת ז) ומה היא הנפילה? ההכרה שאינו מסוגל לטפל בעצמו לבד והוא זקוק למשהו שיעזור לו "הער דארף צו איינעם אנקומען" אבל לא שישבר!

בשעה שמשיח יבוא ותתגלה מלכותו על כל העולמות לא יהיה שנוי אצל האדם, האדם יסתובב בעולם כמו שאנחנו מסתובבים אלא שלא יהיה תערומת (פאדרוס) אחד על השני, לא ידברו לשון הרע משום שלא יהיה יצר הרע, נמצא שהעבודה שלנו הוא לא בשביל העולם הבא אלא בשביל העולם הזה, וכדי להכין את עצמו למשיח העבודה שצריך הוא עצמו שיכיר שיש בו מציאות שדרכו יש לו את החיות האלקי

מכיון שהאדם צריך לעבור את הנאמר (שם קי"ט) טוב לי כי עוניתי למען אלמד חקיד, לכך הוא מוכרח לעבור יסורים כי בלעדיהם אי אפשר לקנות את העולם אי אפשר לקנות מאומה, כי הקנין תלוי מהיכן ולהיכן היסורים הולכים, אם היסורים הולכים עם רבות מחשבות בלב איש בגלל שאינו מבין שעצת ה' היא תקום. בתוך היסורים האלו יחשוב האדם שמבשרי אחזה אלק (איוב י"ט) שהכאב אינו סתם כאב, הכאב נועד לעוררו משינה העמוקה שהיא בבחינת שינה כל שנותיו, הכאב מעוררו לדעת ולהכיר שגם שם ידך תנחני, היכן שאני כאוב גם אתה אתי רבש"ע, היכן אתה? אינני רואה אותך אינני שומע אותך חושך סביבי...

ועתה השאלה איך אני יכול להחזיק מעמד בכאלו כאבים, איך אני לא נהיה משוגע, מי הוא בעל הכח שנותן לי להחזיק מעמד את הרגע? החזקת המעמד באותו הרגע הוא בזה שכתוב גם שם ידך תנחני, מוכרח אני להאמין שאתה מנהיג אותי, מבשרי אחזה אלקה האומר לי נכון כאבך גדול אבל ילדי אתה מחזיק מעמד, דע שיש לך בעל הבית, יש לך אמא שהיא מחזיקה אותך יש לך אותי, איך צריך לראות אותי איך צריך לשמוע אותי תתבונן בתוך עצמך ומבשרך תחזה אלקה איך אתה יכול להחזיק מעמד בכאלו כאבים גדולים.

אין אדם שאינו עובר כאבים, אבל לאן מביא אותו הכאבים, האם הכאב מביא אותו ליאוש, מביא אותו לקנאה, כדברי דוד המלך (תהלים ס"ט) כי קנאת ביתך אכלתני, הקנאה אוכלת אותך, נדמה לו שאצל החבר יותר טוב, הוא יותר יפה, אז הוא מתחיל לדבר לשון הרע ונהיה ירוד

שיחת קודש ממורנו ורבנו זיע"א

מציאות הבוית"ש מבשרי אחזה אלקה.

בנענועים עם הלולב והאתרוג מנענעים קודם כלפי מעלה ואח"כ למטה להזכיר שהאדם אפילו שהוא גבוה שלא ישכח שהוא למטה, דהיינו שלא ישכח מהיכן אתה בא, מעפר אתה ואל עפר תשוב, אתה צריך לרדת לשפלותך, כי אפילו שמגיעים לדרגה הגבוהה ביותר צריכים להשאר בפחד שלא יאבד מחשבתי מהיכן הוא בא ומי הוא בכלל, וכשחי באופן הזה הוא שומע ומכיר את בעל כרחך אתה חי כי הוא מכיר את הגולם שלו והחכמה מאין תמצא, והאין אינו הוא אלא בעל הכח של האין שלגבי האדם הוא בחינת גולם, כך שכל מציאות וכל דבר שיוצא ממנו הוא שומע שהחכמה מאין דהיינו שיש בו אין שנותן לו את הכח.

נקוט כלל בבריאה שאסור לאדם להשבר באף מצב יכול להיות הגרוע שבעולם שאין כזו בריאה של רע בכל זאת לא ישבר ויאמר: רבש"ע כמו שיכולתי לקלקל כך יכול אני לתקן, מהו הקלקול ומהו התיקון? להכיר איפה שקלקלתי אתה עמי כמו שכתוב (תהלים צ) עמו אנכי בצרה, היית אתי לפני שקלקלתי לא רצית שאני אחטא, אני לא עמדתי בבחירה, רצית שאני אמנע ואני לא נמנעתי וחטאתי, בכל זאת עמו אנכי בצרה - בכל צרתם לו צר, לכן אל לו לאדם להשבר, ואם איננו נשבר זוכה באותו שעה למדרגה גדולה כי הוא נמצא בשפלות גדולה ומכיר דרך השפלות את הגדלות של הרבש"ע כי מבחין שבתוך הנפילות הגדולות משהו מחזיק אותו וממילא מכיר את החיות של הקדושה בשלמות כי במקום שבעלי תשובה עומדים אין צדיקים גמורים יכולים לעמוד (ברכות לד) ואז הוא שומע ומכיר מציאות הוי' מממש.

ואם האדם מאבד זאת ומזניח את עצמו והוא ביאוש לא יוכל אף פעם להגיע לתכלית בחינת משיח, כל פעם יורד יותר ויותר נהיה שבור נהיה משוגע או שנכנס לשעמום ואינו יכול להחלץ, ממש כל באיה לא ישובון (משלי ב יט).

התכלית של האנוש שתהיה בינינו אחדות כי אז אפילו אם אחד נופל חבירו מרימו, באיזה כח החבר מרימו? כי לא יתכן שהחבר יהיה בדיוק כמותו, לכל אחד יש המדה הרעה שלו. כך שאין לשניהם אותה מדה רעה, ובזה שהחברים מאוחדים אז יכול החבר שנאחז בו להוציאו ממצבו בכח זה שאין לו את המדה הרעה הזאת החבר מסביר לו שלאדם יש את הנסיון היות שהוא בבחירה [נסיון זה תבוטל כאשר תהיה התגלות מלכותו על כל העולם] הסיבה שאינו יכול לעמוד בנסיון בגלל שכואב לו, מדוע כואב לו? היות שהוא "אין" ואין לו היכולת לעמוד בנסיון, אבל כאשר מכיר את ה"אין" ממילא שומע את עצמו מדבר איך אני מחזיק מעמד איך אני מקבל כח להתחזק אין זה בגלל שאני גדול אלא בגלל שיש רחמנות עליו, מי הוא הרחמנות? הסיבות! כמו החבר שבא לעזרתו ואם רואה איך שחי עם הסיבות הרי הוא חי עם מסובב הסיבות, הרי שהכאב מביא אותו ליסוד ה"אין" שיכיר מעצמו שהוא גולם וכשמכיר שיש בו חכמה ויש בו כח מוכרח להאמין שהוא מסובב כל הסיבות.

כאשר האדם מכיר את הסיבות שומע את המניעות בהכרה זו נהיה בדבקות, ודבקות זו היא האמונה שמכיר היטב שהחכמה והכח אינו משלו הלא מצד עצמו הוא במצב של כל באיה לא ישובון ומצד עצמו הוא נמשך עמוק עמוק בתוך השפלות ועל ידי כך מגיע לשלמות השפלות, הכרת השפלות בשלמותו מביא את האדם לדרגה הכי גדולה, שמשפלותו מכיר את

המשך פנינים יקרים

במדרש (דכ"ר ב, יא) אמר משה לפני הקב"ה רבש"ע כשתהא רואה בניך בצער ואין מי שיבקש עליהם רחמים מיד ענה אותם. אמר לו משה חייך בכל שעה שיקראו אני אענה שנאמר כה' אלקינו בכל קראנו אליו. ונראה לפרש ע"פ מה שקבלנו כשהאדם מתיירא להתפלל מחמת שחושש שמא בבואו להתפלל יבואו המקטרגים לקטרגו, אזי יותר טוב לספר שבחו של מקום בנידון המצטרך. לדוגמא לומר שהקב"ה רופא חולים כשמתפלל על חולה, וזהו שתקנו חז"ל לעולם יסדר אדם שבחו של מקום ואח"כ יתפלל (ברכות לב) כי בכה"ג המלאכים מסכימים עם השבח בבקשת הרחמים. (בני יששכר)

עיקר תשובה שלימה היא בסוכות דכתיב מחיתי כעב פשעיך וכענן חטאתיך שובה אלי וכו' וזו התשובה היא לשמה כי התשובה מחמת פחד העונשין וכו' אינו לשמה ממש, רק אחר שמחיתי פשעיך וחטאתיך אין לו פחד אלא געגועין להתקרב אל השי"ת לעורר האהבה הנסתרת ע"י התשובה. (שפת אמת)

אם תשיב משבת רגליך עשות חפציך ביום קדשי וגו' (ישעי' נח) פירושו אם בשבת תשובה תשוב מהרגליך (בחינת מצות אנשים מלומדה והרגליך הלא טובים) אז מבטיחך אני (השי"ת) עשות חפציך לטובה ביום קדשי הכוונה ליום הכפורים (עיין מלבי"ם בפירוש הפסוק הנ"ל). (רבי אברהם יעקב מסדיגורא זצ"ל)

בעלי תשובה אם היה רגיל ללמוד דף אחד ילמד שנים, וכן על זה הדרך (ע"פ ויק"ר פכ"ה) והטעם כי עיקרה של תשובה שייטיב מעשיו אשר נכשל בהם ובחם גופא יוסיף עוז ותעצומות כדי לשפר מעשיו בכללות. (מרכה חיים)

יום הכפורים הוא בחינת ממוצע בין הגוף והנשמה. והם שני הפכים ואי אפשר להיות בנושא אחד רק ע"י ממוצע דהיינו שיהיה לו שתי הבחינות גוף ונשמה, גוף בחינת האכילה בערב יום כפור ונשמה הצום ביום כפור, וזהו מאמר חז"ל על הפסוק ועניתם בתשעה, וכי בתשעה מתענין אלא כל האוכל בתשיעי מעלה עליו כאלו התענה בתשיעי ובעשירי ואפקה רחמנא בלשון עינוי. (מאור עינים)

ועניתם את נפשותיכם חקת עולם (טו, לא) טעם אומרו עולם לצד שתבא הסברה שלא בא העינוי אלא לכפר עון וכו', לזה אמר חקת עולם ופנימיות הדבר הוא חוקה של עולם הבא והוא סוד נכמס. (אור החיים הק')

במסכת בכורות דף ח ע"ב באגדת רבי יהושע בן חנניא כתב לבאר הנ"מ בין תשובה העולה מתוך כ"א ימי בין המצרים לכא' ימי התשובה בימי הרחמים והסליחות. בין המצרים דומה לרקע שחור וימי הרחמים והסליחות דומה לימי הרחמים שהוא רקע לבן. (מהרש"א)

נגיל ונשיש בזאת התורה כי היא לנו עוז ואורה (פיוט לשמחת תורה) התורה היא אור אבל אין יכולים לקרב אל אור התורה רק ע"י נר מצוה נעשין בני ישראל כלים לקבל אור התורה. (שפת אמת)

כתב הרמב"ם בהלכות תשובה (פ"ב ה') אע"פ שהתשובה והצעקה יפה לעולם, בעשרה ימים שבין ר"ה ויוה"כ היא יפה ביותר ומתקבלת היא מיד שנאמר (ישעי' נה) דרשו ה' בהמצאו. כוונת הרמב"ם שהתשובה והצעקה יפה לעולם היינו שגם בתשובה דכל השנה כולה אפשר להרגיש עונג ושמחה מחמת ההתקרבות לה' הנה בעשרה ימים אלו שהקב"ה נמצא בקירוב לישראל ומדת ההתקרבות אליו יתברך היא ביתר שאת, הרי התשובה יפה יותר שהיא מתוך שמחה רבה ועצומה. (פנינים)

שובו אלי... ואשוב אליכם (זכריה א) הזהיר הנביא לשבים אל ה' שלא יהיה עיקר מגמתם לתקן נפשם לבד או שורש נשמתם כי גם זה יש קצת עובד את עצמו, אבל עיקר העבודה לשוב אל ה' מלבבו הנשבר על גלות השכינה וכנסת ישראל בפרט ע"י מעשיו אשר עשה - והנביא הבטיח שבודאי הקב"ה יסייע לו ויתקן נר"ג שלו, וזה שובו אלי ואשובה אליכם. (עבודת ישראל)

יו"ל ע"י מערכת החברותא רח' עדני 3 ירושלים 91050

☎ 02 - 5829688 פקס: 02 - 5325477

ניתן לקבל במייל: av5829688@gmail.com ת.ד. 5080 ירושלים

לעילוי נשמת מוה"ר ר' אשר ב"ר אריה מרדכי זצ"ל זי"ע

